

Арад зоной материална ба соё-
лой агажуудад хэмжээг хэл-
бөрийнхүүгөөр дэвшилдүүлэх тухай
КПСС-ий XXVI съездын шийдэл-
бүрийнүүд болото дээрнх бө-
лөлтүг хангах зорилгоор «1981-
1985 онуудта дүүргүүлэн эхэлжээ.

хэрэглэгддэг эд товаруудай үйлдвэрлэлийн дэвшилтүүл бэ хүн зоний эрхлэе эдэ зүйлүүдээр гүйсэд дүүрэнээр хангаха тухайн тогтоол дотор дээрээ заагланан эд товаруудай үйлдвэрлэний шувд түгээхэд гүйсэхээ талаар хэмжээ нүүдэй бүхэл комплекс хараа-гагнагш

хөөнь СССР-эй Хүнгэн промшлешн-ностин министрствэд бэ союзн республикнудай Министруудай Советүүдэд дурахагдаа. Пу-маажан бүдүүдэ үйлдвэрлэдэг промшлешнотин предпритийн нуугта хуушаран станок болон машиннууды бүүтээс хэсгэй түгээхэд

Ажануудай хэрэгэмжын бэ бөөлэ багтай ехэ илаагүй элдэ бүхэлэй машина болон приборнууды хэтрэм олоор гаргажа ото болохгүй гэжэ тоолоод, соёлой-ажануудай бэ ажажын хэрэгэмжын элдэ бүхэлэй эд бараануудай үйлдвэрлэний бодото байдалай

Соёлой-ажануудай бэ ажажын хэрэгэлэй эд товарууды гаргажа саашадан ехэ болгохын, тэдгэй ассортмент бэ шараные найжаруулын тута бин байгаа үйлдвэрлэрингөө эс шадланууды гүйсэд дүүрэн ашгалананань түлөө хүндэ индустрийн предпритийн

мэлтэ арга боломжонуты бэ рэн олохынь СССР-эй Госплан СССР-эй министрствэвүүд болон албан зургаанучта, союзн публикнудай Министруудай ведүүдэд дурахагдаа.

Арадай хэрэгэмжын пом-лэнна эд товарууды үйлдвэрлэ-

Тодорхойлон хэлэхэд, түрүүшйн ээлжэндээ хэрэглэгддэг пумаажан бүдүүд бие тэрэгээр өмгөдлөн зүйлүүдийг, трикотажна хубсаага бие өмхөнөө зүйлүүдийг, нэхлэгээгүй бүдөөр өмгөдлөн зүйлүүдийг, саарлаар хягдхон хэрэгсэлтүүдийг, резинэ гул, мылз, утаалда хэрэгсэл зүйлүүдийг ба бусад эд бараа, тэрээшлэн химическ утаа болон нийлэхүүнийг, шэрэ ба бусад материалуудыг үйлдвэрлэн хэрэглэгдүүдээр нэлгэхэ дааоори үхтөө.

1981—1985 онуудта хаялда яадаг обойн ба саарлаар хэрэгсэл эд хэрэгсэлүүдэй үйлдвэрлэни го-ринтойгоор дээшлүүлэхэ, шаанарыг найжруулах ба ассортиментыг өлшөрүүлэх талаар хэмжээнүүд хэрхэн бэлтхүүхэ даабиан СССР-ий Ой модоний министрест-вэд, пеллолозно-саарнайа ба мо-до болбосоруулгын промышлен-ностиа даалгагдаа.

Эд товаруудыг таргата болгохын тула нэсэнүүд шалан олохо ба бүри гүйсээш-рэгдэхэ хэрэгтэ ажалша колле-вудыг эсүүлэхэ талаар эмхи-дэлгээт хуудамзонны шалтгу-ень, эд товаруудыг үйлдвэр-лэхэ ба хуудалта дэсбэснэ

хүндэтгэл бүхий эд хэрэгсэлнүүдийг үйлдвэрлэлдээ хэрэглэх бусад материалчудтай шанар ба ассортментыг хайжрануулах талаар дааринууд ССРС-эй ба союзна республикчидтай министрвэнүүд болон албан зургаанууд үүтгээ.

Пумаажан бүдүүд, нэхэлгүйгүйг хэрэглэн бүдүүд үйлдвэрлэлд хөгжихөө талаар тогтоол дотор хараатай: дахан хэмжээнүүд 1985 онд хүн зондо худалдагдаха ба өнгөлхо хвосжанууныг хэмжээгөө

«1981-1983 онуудта үргэн хэрэглэлэй эд товарнуудай үйлдвэрлэлтэй өхэ болгохо, гэлэний ша. нарынх дэмшэлүүлэх ба ассортментынь хайжаруулха тухай» тогтоол дотор соёлон ажанууудууд ба ажахын хэрэглэмжын хэдэ хэдэн эд товарнуудыг «Үйлдвэрлэх талаар дааринууд ССРС-эй министрвэнүүд болон албан зургаанууд, союзна республикануудтай Министрүүдэй Советүүдэ үгтөө. Эдэ лаабринчудтай зохилд

панда даалгагдаа.

Соёлой ажануудууд ба ажахын хэрэглэлэй эд товарнуудай үйлдвэрлэлтэй хөгжихөө хэрэгтэ амжалтануудыг туйлаанагын түлөө үйлдвэрийн нэгдэлнүүд ба предпринтнуудта барюулагдаха дамжуулан Улаан тугууды мунгын шангайнаар. Ажалай ба социальна астуудануудай талаар ССРС-эй Гүрнэй комитет болон ВПСН-тэй зогшин хэлсээг, баталхынь хүндэ промшлентности ба, нэлхтэ, ба

Совет арайда баян дэлгэр

1980 онойноо 31 процентээр дээшлүүлэх арга олгохоо байгаа. Нуманжам бүүдөр ба хоолойтой ургамал, бөдөлгөн дотууныг үржүүлэх хуучнаа гаргалта 37 процентээр аялгагддаг хэрэгтэй синтетическ үйлдвүүдээ үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлээх.

Нарай ба яслида абадар үхмүүдэд дотор хуучнаа, ханада ниадаг саарба (обой), резин гутал, тег-түүнүүд үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлүүлэх.

Соклол хайгууруудтай ба даажихын хэрэгтэй аж үйлдвэрт эд товар, нүүдээ тодорхойлолт хөрөнгөтэй байн шанарай хоолойлигүүд, электронон хүтэлбэрлэгтэй, автомат өнөөр хүдэлдэг хуучнаа угааха машинанууды, программа, нүүдээ электронон гурирмаар өөрөө хүтэл харуууца, нитергалыа схемтэй хэрэгсэлдөхөн үнгэтэ телевизоруудыг үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлүүлэх.

Соклол хайгууруудтай ба даажихын хэрэгтэй аж үйлдвэрт эд товар, нүүдээ тодорхойлолт хөрөнгөтэй байн шанарай хоолойлигүүд, электронон хүтэлбэрлэгтэй, автомат өнөөр хүдэлдэг хуучнаа угааха машинанууды, программа, нүүдээ электронон гурирмаар өөрөө хүтэл харуууца, нитергалыа схемтэй хэрэгсэлдөхөн үнгэтэ телевизоруудыг үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлүүлэх.

Тээврийн хайгууруудтай министр, тээвнүүдтэ гураадгадаа.

Арадай хэрэгтэй эд товаруудыг гаргадаг, тэршэлийн химичекс утгаанууды, шарэ будагууды, бусад түүхтэй түүхтэй эд ба материалууды гаргадаг, мүнөө худалтэ байһан предпритяианууды техическэ талаарш шүнээр эб-нүүдээ үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлүүлэх.

Хуучнаа хайгаруулха ба хүн мул улам ургажа байгаа ба эрилтэ хэрэгтэажмүүдээ б гүлдэ дүүрэнгэ ача бүхэ хайгууруудтай ба даажихын XXVI стөдэйн шиндхөөрүнүү бөөтүүдэдэ арадай хэрэгтэй эд товарууды үйлдвэрлэлт 1.5 дахиннаар дээшлүүлэх ба шанарынь хайгуултаа хадаа мүнөө үедэ тохота улха шанарай гэжэ тоол-лох.

1981—1985 онуудад ажал хэрэгшээ шадхаа судьд хүнүүдийг хороондод ба районий түбүүдэд үгэлдэж, Электронно-кашпиев тасууны, гэрэлтэй фотоаппаратууды, шаажан үйлдэгчид түмэр ба шаажан амбартанууды, садов-огородно зэр эмсэгүүдэ, лаг болон шэрийн зүйлүүдэ, үхүүдүүдэ тех-ническэ талаар хүмүүжүүлгэдэ х-дэж, дуутарха кассетн видеоагнитофо-нууды, үргэн арга боломжтой га-рай электронно тасууды, гэрий га-заахи газар элдүүрилх хүдөө ажа-лын бүхы зэр эмсэгэйтэй томобо-л тасууд болон бусад шэнэ зэ товар-сэжүүлэх, хэлыбэн шэнэлх ба үр-гэдүүх, тэрээлбэн шэнэ предпр-иянууды бариха талаар даабри-нууд СССР-эй министрствэнүүд бо-лон албан зургаануудта, союзна республикануудай Министруудай

A black and white photograph of a man in a checkered shirt and cap, looking distressed and holding his head with his hand. The image is grainy and high-contrast, typical of a newspaper clipping. The man's expression is one of pain or worry, and his hand is pressed against his forehead. The background is indistinct but appears to be an outdoor setting.

«Загнансн» колхозой хүдэл-
дэршилд КПСС-ын XXVI
сэвдэн шиндхэрүнүдүд
болгон дээрлэ бөлүлгүн
баран нэгдэл таван жэллэ-
нэ түсбэт даабирнууыне
бээрборшоон урил дүрүжүн
хүдэлдэ дашуудлагануу
хүдэлдэ ухталгануу абан
мон. Тэд сонинтэ уялтануу
доторын нигжээ хэлэлднэ.
«Нингүмдээ малда бардам
хүдэрхэ үблэ тэжээл бэлд-
дхэ. Сенаж, силос дараха,
нөгөөгон витаминтай гурил
— шомтэ тэжээл бэлдэхүн
хүдөө «ABM-15» түхэлэ
хор аргегат хүдэлхэ».

Улхээроршоо түс колхоз-
дот нингүн малда үблэ тэ-
жээл бэлдэхдээгдэх эхэ анх-
ар хандуулагдана. КПСС-
ой обкомой, республикн
Министргүдөй Соведэй, Вер-
ховоу Соведэй Президиумэй
хандагдала харюу болгон,

хэлэй нэгэ түхээрэлтү мун-
дээрээ хүдэлдэгдэнэ, хоёрл-
ын тинмэ түхээрэлтэ сар-
рын үдүрүндэт ашаглал-
жа ахилдха байна.

... «ABM-15» түхээрэ-
гын хүстэй, шуяутай мун-
тоор Сухарын оршон то-
ронинг ала харюу сууруу-
хуушан тэс тайлдуу хууш-
уушэ сомомо байһан. Неге-
Викунвич Денисовэй ар-
ногой сабшалан дээрлэнг а-
тоо ашанан тракториунд то-
но бурьунтан наашаа та-
бидууна. Тэднэр эрэ өгөө-
нээр, асаран үбнээ «ABM-
15» хажууда буулгана.

Сукарала тодогодо
«ABM-15» аргегдэй даа-
ша Александр Сазоновой
Филатовтай хамта З. К. Ки-
лашников, Г. Ф. Трофим-
мов, Т. П. Филатов гэд-
шүд хүдэлэнэ. Бүхид
670 тонно витаминтай
гурил бэлдхэ түсбэт

лбагал хадгална. Эндээх түргэ, ордануудата абаа-шахагч мэдээж.

— Мнөө дээрээ манай агрегатын коллектив витаминтай үбнэ гурил бэлдэж, бүр район дотороо түрүү нүүрнээ зээлж явана. — гэж Александр Сазонович хөөрөж, Түсээбөө амжалта.

тайгаа дүүргээний түлээ 300 түхэнг шан үгтээх, эх түүл үзүүлэн дүүргээн түлөө бүрншье сха байх.

Витаминтай гурилыг шан нарта эндэ сха анхрал хал дуулдаг юм байна. Бэлдэх, гурилтайгаа шанарыг гол түлээ аргегадые даагш, ману бүридэгнш шалдаг.

онз шухала кампанида хур-
гуулиин хурагсад, пенсионер-
тэдий, студентууд, гэрийн эзэн
хүхэнэрнүүд — ехэ багагүй
кабаадана. Колхоз доторнь
юм. Мүнөө дэб дээрэ 40
гаран тонно энэ шэмэ-
тэжээлээ машагээр соо хээ-
хажуудаа зэргэлжэ байһа
ехэ склад соо аятай зохио-

Амьттайн шагаранг хүрээ-
бэлдэгнэй түлөө нэмэлт
гүлбэрэн тогтоодойхой
...«АВМ-ын» түхээрэлгүйн
нэг жэгдээр хүчэн хүдэлнэ
Соргоор гарахан гүрлэйн
саархан мөшээгүүд соо а
харжал алхарал байн
Шэмэс эхтэйг тэжээл үнэ
жалтын үедэ халы үнэт
сэнтэй байхаа даа!

С. ОЧИРОВ.
Мухар-Шибэрэй район.
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: «АВМ-
1.5» түхэлэй агрегатые даа
ша А. С. Филатов. Эндэйг
ногоон тэжээл агрегат р
Г. Ф. Трофимов танаалгара
гүйгөөр үгэжэ байдаг.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

1981 ОНОЙ ЯНВАРЬ—ИЮЛЬ
БАРАНУУДАЙ ДУНГУУД

	Бүрэлдэх АССР	Якалай АССР	Шүтээн
Промышленность			
Продукци худалдага	99,3	103	103
Ажалай бүтээс	99	103	99
Промышленна предприятиянуудай тоо бүхидөө	175	135	19
Продукци худалдаха түсээбөө дүүргээгүйшүүл	48	—	1
Энэнь нинтэ тоодо (проц).	27	—	1
Хүдөө ажаахи			
Мал ажалай продуктууудые бэлэдхэлгэ			
Мал ба шубуун	60	75	75
Үх	83	74	74
Үндэгэн	83	77	83
Ноолон	52	—	—
Овоц	4	3	—
Капитальна барилта			
Гүрэнэй капитална номолтоогоор ашаглагала оруулагдана гот фондууд	56	60	60
Гүрэнэй капитална номолтоо бүхидөө	95	100,1	100,1
тэра тоодо:			
барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	94	96	96
Гэр байрануудые ашаглагала оруулагдана	44	50	50
Өөһэдын хүсөөр хэвнэ подрядна хүдэлмэринн хэмжээн	96	99	99
Худалдаа наймаан			
Гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай рознично эд бараанай эрхэсэ	103	101	103
Хүн аоной ажагуудай хангалта			
Хангалтын нинтэ хэмжээн	99,1	101	99,1
Бүрэлдэх АССР-эй Статистическэ управлени.			

КПСС-эй XXVI съездын шиндхэдэринүүдые бэеүүхын түмөө

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ҮҮСХЭЛ

Арбан нэгдэх табан жэлэй даабри болзорхоон урид дүүргэж, бүхы ажаллаа эрхм шанартайгаар хэхэ гэһн мурсыөөндэ манай тогтоонельн 16-дахн отрядтай хүдэлмэришэд бултадаа хамсыгаа шуун оролсоод, хооба шадалаа гамнангүйгөөр ажаллаа байна. Отрядтаймнай коллектив багхан болзорой туршада Хойто-Байгалад тогтоонельн хэхэ үшөөт хэхэ хүдэлмэри хэхэ даабаритай. Бидэ Байгал далайн хойто эрээр дүрбон тогтоонельн малажа байнаади. 5,5 километр утатэй энэ тоннельнүүдэй барилгые 1983 ондо дүүргэж, ашаглагдаа тушааха хараа зорилгоойди.

Отрядтаймнай коллектив эгээл үндэр бүтээсэ туйлажа, даабартай үлүүлхын тула тэмсэнь. Хүдэлмэришэдэй шинэ онол арга, онхойн техникэ үйлдэбэрдэ нэбэрүүлжэ, нүүлэй сага муу бэш үр дүнгүүдые туйлажа.

Байгалай эрьеын тоннельнүүд бусад тоннельнүүдтэ орходоо үргэжшье, үндэршье байха юм. Юуб гэхэдэ, энэ тоннельн соогуур түмэр замтай хойр релсэ табигдаха ёһотой. Иймэ тоннельн Эхэ орон доторнай анха түрүүлхынхэ баригдажа байна. Хэнийшье мэдэгдэе, урдань хүнэй хожэ үзөөгүй юмэ эхилхэдэ, али бэрхшээлүүд дайралдадаг ха юм. Хэрбээ Байгалай тоннелин үргэжшье 8 метр наань, эрьеын тоннелин үргэжшье 18 метр болоно. Гранит шулуунай дундуур нийм үргэн, үндэр нүхэ малажа гэсшэ бэлэн хэрэг бэш байшаа. Онхойн түрүүлхынүүдэй хүснэ багадаа. Дүршэл шадбаритай, бэрхэ прохочдик Рамзан Махмудовай хүтэлбэрдэг бригадын коллектив Байгалай эрьеын нэгдэх тоннель малажа эхилсэ бэлэй. Энэ тоннелин утань 380 метр юм. Тингэжэ эхэ тоннельн гэхын аргагүй ааб даа. Гэбэшье энэ түрүүлхын лэ үдэрһөө олон бэрхшээлүүд дайралдаа.

Прохочдик Рамзан Махмудов хайса хараага, бодомжлоо үзөөд, газар малагдаг түхээрэлгээ хэлбэн шнэлжэ, бүтээсэнь эрид дээшлүүлжэ. Халаанай туршада оройдоол 30—40 метр тоннельн маладаг наа, мүнөө 70—80 метр хүртээр газар малагдадаг байгаа.

Рамзан Махмудовай хүтэлбэрдэг бригадын коллектив үсэд нэгдүүлгээр, оролдосотой бэрхээр ажаллажа, Байгалай эрьеын нэгдэх тоннельн (утань 380 метр) харвалдагдан болзортоонь, июнин 23-да малажа да дүүргэж. Эдэнэр партиянь XXVI съездтэ зориулан абаан уялгала амжалтаттайгаар бэелүүлэсэ нэн. Мүнөө Рамзан Махмудовай хүтэлбэрдэг бригадын кол-

метр тоннельн малагдажа, даабартай үлүүлхын бэрхээр ашаглагдаа туршада тус коллектив нара квартал бүрингөө даабартай үлүүлжэ, бүхы ажаллаа эрхм шанартайгаар хэхэ. Байгаша оной түрүүлхын хахад жэлэй туршада 32 мянган түхэриг нэмлэ түлбэри абажа, дундаа хуаанан байха юм. Прохочдикүүд, бетоншигүүд, слесарьүүд, электрэгүүд бултадаа нэмэлтэ түлбэри абажа урмашаба. Байгаша оной нэгдэхн кварталтай дүнгөөр КПСС-эй Бүрүлхэйн окомой, Министрүүдэй Советэй, облпрофсоветэй дамажуулгын Улаан тугаар шагнадаа. «Юность» радиостанцин тусхай шанда хүртөө.

Алишье участогтай, бригадын коллективүүд түрүүлхын даабартай болзортоонь дүүргэжэ гэхэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр дундаа мурсынь. Эрхмүүдүн лэ онсо шалтаржа, даабартай үлүүлхын нэ, бүхы ажаллаа эрхм шанартайгаар дүүргэжэ. А. М. Скотниковой бригадын түрүүлхын мүн лэ халаан бүрингөө даабартай үлүүлжэ, үшөөтэй нүүр дүй туйлаха арга шадалтай байлаанаа хүрэг дээрнэ харуулжа байна.

Хүдэлмэришэдэй үйлдэбэрдэ бин байгаа арга боломжонүүдые шадар бархээр хэрэглэжэ, онхойн түрүүлхынүүдэ минин байлгангүйгөөр ашаглаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа. Эрдэм бэлгэжэ зориулна. Үдэр, нүүншье Байгалай эрьеын хаданууд соо эршэтэ ажал оролсоон бусална. Прохочдикүүд гранит шулуу түнхн малажа, метр метрээр урагшаа дабаана. Эдэнэр Байгалай эрьеын тоннельнүүдэй барилта саг болзортоонь дүүргэжэ, КПСС-эй XXVI съездын хараалан зорилгонуудые саг болзортоонь бэелүүлжэ хэрэгтэ хубилга оруулалсаха гэжэ эрмэлзэсэ нэ.

Отрядтаймнай коллектив арбан нэгдэх табан жэлэй туршада, мүн 1990 он хүртэ хэхэ ажалтай холын хараатай түсбэ зохойхой. Энэ түсбэ бодото дээрнэ бэелүүлхын тула бидэ үдэр, нэдели, наара бүрингөө даабартай үлүүлжэ дүүргэжэ болоноди. Байгаша оной 1200 метр тоннельн малажа, 1000 метр тоннельн бетоноор бүтээжэ даабартайди. Түрүүлхын хахад жэлэй даабартай 117 процент дүүргэжэ. Барилта эрхм шанартайгаар хэлбэрдэг түлбэригэригын өөрнө үсэ сэнгье 300 мянган түхэригөөр доошлуудалдаа. Энэ эхэ амжалта мүн болоно. Отрядтаймнай бүхы хүдэлмэришэдэй үснэ сэхээр, оролдосотой шангаар ажаллан дээржэлэ эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа. Саашааа улам шангаар, үсхэт оролдосотойгоор ажаллаха гэсшэ манай гол шулаха зорилго болоно.

В. ЛЮБОВСКИЙ,
тоннельн 16-дахн отрядтай инженер.

ТУХАТАЙ УУЛЗАЛГА

ВЛКСМ-эй эхин организацинуудта тоосотонгуудыг сугалнаан боломжо эхилхэнтэй дашаарамдуулан, комсомолой хүтэлбэрилгэшин эмхидхэхы, ударидахы үүргые улам дээшлүүлжэ, ажал үбүлхынэбэ эдэбхэрүүлжэ тухай асуудалта зориулагдан уулзалга ВЛКСМ-эй Мухар Шибэрай райкомдоо үнгэргэгдэбэ.

Энэ уулзалтада ВЛКСМ-эй райкомой аннарадай хүдэлмэришэдтэ, комсомолой хэдэн эхин организацинуудай секретарь нар, районий «Ленинэй жар» газетин редакциянь журналистнууд хабаадаа.

Комсоргын нэрэ хүндэ тухай, тэрэнэй уялга болон шинжэ шапар тухай уулзалта дээрэ түрүүлн үгэ хэлэһэн ВЛКСМ-эй райкомой нэгдэхн секретарь Н. Соколов тогтобо. Комсомолой организацину секретарь халаа бусад нүхэдөө жэшэ харуулжа, хүдэлмэришэдэй хайнаар харуулалхан юм.

Энэ уулзалтын үдэ Никольскын шубуунай фабрикын комсомолой организацину секретарь И. Калашников, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой — В. Загнев, «Искра» колхозой — В. Сафина, райпотребсоюзай — Т. Суздальцева болон бусад үгэ хэлэжэ, нанал бодолоо хуаадаа, дүй дүршэл тухангаа хөөржэ үгэһэн байха юм.

Иймэ нүхэр ёһоной хөөрлөөн комсоргнуудай саашанай ажал үбүлгэдэнь туха нэмэри болохо ёһотой гээд наналдаа.

Б. ЖАМБАЛОВ.

АЖАЛ—ТЭРЭНЭЙ ЖАРГАЛ

«Хүн болохо — баалаа» гэһэн буряад арадын сэнэ мэргэн үгэ бин. Шударгы бэрхэ ажаллан болохо гэсшэ эдир залуунаа үндэртэй байха болоо. Тэдэ Юмэнтэй хэбнэ Светланаа отара дээрэ дахуулан ажаллахадаа, энэнь тухайдаа басаанайгаа саашанхи хуби заагаа тухай хайса боломжоо үзөөһэн гү? Хайсал боломжоо үзэһэн гү? Байха. Юмэнтэй Хубуудунагай өөрнө үрдахи зорилго, өөрнө ажаллал хушрэн бэлэй. Ажаллалга нэра отара хоньтэ тэрэ хурууаадаа даажа абаад, алар хорин табан жэлэй туршада жамшлудай хайнаар харуулалхан юм.

Тэдэ магтаалтай хайнаар ажаллажа ябан газарнаа гарнаа ошохоно хархаттай байдаг абаа? Тэрэнэ шэнэ тогтор гарганаар, үр түлгэрт харуулалжа байнаа хонин малаа орхило, утын амарадаа гараадаа батын хонин сэдхэлдэ хүнгэн бэш байхал. Тингэжэ харуулалжа хонин хонилоо өөрнө хүндэ уг залуулан тушаажа үгэбэл, наанада хайн байхал. Тингэжэл Юмэнтэй Хубуудунагай нанал бодол хүсэлдөө бэлэй.

Мүнөө Хурамхаанай совхозой хонинсо Светлана Нимаевна Банаева нэрэ республика дотороо хаа хаана гү мэдэжэ болонхой. Тэрэ хадаа үннхөө хойшо зуун эхэ хонин бүринөө зуунаа олон хургадай жэл бүхэндэ абана, тэдэнэ хорлоот, гүйгөө, тогтор гарганаар тингэжэ хамтын нүрэгтэ табина.

Хүдэлмэришэдэй энэ отара дээрэ зуун эхэ хонин бүринөө абадаг хургадай тоо зуун арбан табангаа доошо ороогүй, хонин бүринөө дундаа.

абаад, ялала хайнаар түлжүүлжэ байна.

Энэ нүхэрийн мурсыньхэ гэдэ гадна, бүхы районийгоо хониншодтой дүршэлдэ хуаадажа, өнөд хоорондоо ялалсадаг заншалтай нүхэр юм. Тингэжэ өөрнөө олол аргада бусдыг хураана, уршангын уршанга, хүмүүжүүлжэ ха юм даа. — гэжэ КПСС-эй Хурамхаанай райкомой хүдэлмэришэдтэ хэлэжэ байба.

Энэ хоорондоо улаа нүхэр Банаевагай хүдэлдэг хониншодтой бригададаа ошохо, ажалтайн ташилсадаа нэлэ.

Нёдондоо зуун эхэ хонин бүринөө зуун арбан табан хургаа абаа нэлэн. Дүрбэ-табан жэлэй туршада Хурамхаанда гандаа ха юм даа. Ходол түрэнэй талха тарва малаа эдочлөжэ, жэл бүхэндэ гарсалдадаг байгаабди. — гэжэ ажаллаха хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Нёдондоо эйдэмнэй бага ээрэг бороо орохо, өөрнөө эйдэмнэй ондо ороо нэлэн. Тингэжэ мүнөө жэлдэ зуун эхэ хонин бүринөө зуун гучан хургаа абаа гэсшэ, бид.

Та район соогоо түрүү хониншодтой нэлэн байнат. Мүнөө жэлдэ районийгоо чемпионо болот. Тингэжэ залуу хониншодые хураха талаар өөрнөө дүй дүршэлдэ яаж халан үгэһэнбэ? — гэжэ хурамхаанай тэрэ нигэжэ харуулжа нэлэн.

— Долоон жэлэй туршада ходол залуу басагатай үгэ дэлэжэ байнат. Тэдэ басагатай нэлэ жэлэйн хүдэлдэг, хонин жэлэйн саашааа хурууаадаа хураажа бэелдэг. Тингэжэ нэлэ хонин бүринөө зуун гучан хургаа абаа гэсшэ, бид.

Утгамжын Түсбэй Граффийн ёһоор

Научно-үйлдэбэрин «Модельсма» нэгдэл ороной ажаллалтад томат хураадаг комбайнуудые олоор эльгэжэ.

Комбайн хөхэй коллектив проектор харалагдаһангаа дүрбэнэй нэгэ шахуу хулар олон комбайн бүтээн гаргаа. Тингэжэ помидор хураалгын эхилтэр 4 мянга шахуу хүнине сүүлхэ. Өөрөөр ябадаг машинануудые бүтээжэ арга олоһон байна.

Комбайнэй үзэлнуудые бэлдэжэ ба хабарсага арга нарийжуулан хайжаруулалхай ашаар эхэ продукци бүтээжэ, гэжэ ТАСС-ай корпус, пендент мэдэсэнь. Тэрэнэ нэлэ гадна, хөхэй бүхы бригаданууд нигэ нэгэн наяралар хүдэлжэ, эсэсэй үндэр үр дүнгүүдые туйлахые оролоно.

Бааяма дулаанай ульһанда...

«Востокэнергомонтаж» участогтай коллектив хойр жэлэй туршада республика доторнай хабарлалт хүдэлмэри эрхилнэ. Энэ хугасаа дотор тэдэнэй бүтмэй ажал угаа эхэ.

Гансал үнэргэсшэ жэлэй туршада участогтай хүдэлмэришэд миллион түхэригэй сэнэй ажал дүүргэжэ. Энэ жэлдэ муу бэш дүнгүүдые туйлаа. Арбан нэгдэхн табан жэлэй түрүүлхын жэлэй 7 наара соо 700 мянган түхэриг хабарлалта-барилгын хүдэлмэри бүтээгдэсэ.

Тэдэнэр мүнөө жэл городой промшлениаа предпринимүүдые, байрын гарнуудые дулаагаар хангаха хүдэлмэриг дэлгэсшэ хайжаруулна. Жэшэ болгон нэрлэжэ, Улаан-Удын ТЭЦ-эй агаар халаадаг хойр котел калитнаар зааабарилдажа, хэрэгтэбэлн газар дундаа лагдаха болгодобо. Тинхэдэ ТЭЦ-нээ Талцын станци ретэр үнэһэ үлэхэ томо хоолой татагдаха байна.

Городой Карл Марксай бульварта, Железнодорожн райондо дулаан унааг урдадаг трассануудай зааабарилдажа байхынь хүн бүхэн хараһан байна. Энэ хүдэлмэри байал «Востокэнергомонтаж» ажалшад эрхилнэ.

Прораб А. И. Кушнарев ба бригадир А. М. Салыков (зураг дээрэ зүүн гарнаа) гэсшэдэй хүтэлбэрилдэг багадаа соо 600 тоно шүүүр нүүрэй буулгаха, ашаарнай, барилта-хабарлалта Тусноозерско ГРЭС-тэ мэлхэн. Энэ бригадынхид ажал хүдэлмэридөө амжал туйлажа, участок соогоо түрүүлхынэй ээргэдэ гарнаа.

Нёдондоо жэл Сэлэнгэ мурэнэй унааг хэмжээнэй эх доошолгон дээрнээ городой ТЭЦ унаар дуталдажа, шнэ, тэршье кварталда халуун уна үгэлтэ таһалдажа байһан гэсшэ. Энэниин усадхахын тула участогтай хүдэлмэришэд зохистой хэмжээнүүдые дары абажа, түгшүүртэй байдаг усадхагдан байна шуу.

«Востокэнергомонтаж» участотта ажалтай түрүүлхон. Тэдэнэй дундааа электротагнууршад В. Бойко, Горбунов, Т. Мокшевич, П. Г. Павлов, хабарлалта бригадир А. М. Салыков, слесарь-хабарлалта А. Хушн болон бусад нэрэ дурдамаар.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

Саашааа Светлана Нимаевна өөрнөө бригад дэлгэри тухай хөөржэ, хүдэлмэришэдэй нэй бригада абанан туйлажа, хурааха хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ. Энэ жэлдэ энэ ажаллалга хонинсо хөөрөөсэ эхилнэ.

САГААН ЭДЭЭ САЛГИДУУЛАГША

Улаан-Удын районий «Советская Россия» колхозой хаалин ферм дээрэ Пульхерия Федоровна Астахова хори гаран жэлдэ таһалгарайгөөр хүдэлнэ. Иймэ олон жэлэй туршада хаалинаар хүдэлжэ байһан энэ эхнэр хэхэ байһан ажаллалгаа ёһотойт мастерын болонхой. Угтерһэн табан жэлэй түсбэтэ даабаринэ амжалтаттай дүүргэжэ П. Ф. Астахова байгаша табан жэлдэсшэ эршээ булалхангүй ажаллана. Байгаша оной хахад жэлэй дүгөөр тэрэ харуулалжа байһан үнэһэдэ 215 центнер бу нааха даабарта 268 центертэ хүргэбэ.

Колхозно үйлдэбэрин ветеран, Ажалар Улаан Тугай оренто хаалиншан Пульхерия Федоровна Астахова ажаллалгаа шнэ халаанин бэлдэснэ, залуушуулые хурган хүмүүжүүлнэ, баян дүршлөө дамжуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Ф. Астахова.
А. ШУЛУНОВОЙ фототекст.

УРЭ ЖЭМЭС ХУРЛАНА МИНСК, Республика 160 мянган гектар саадууд дээр рхээ үр жэмээс хураадаа. Тусхай шотгэлтэй ажаллалдаа тус гектарнаа 100 гаран центнер алона ба груша абана. Үр жэмэс хадагалаа байранууд түхээрэлгэйн, болбосоруудад предприним нууд баригданхай юм.

Үр жэмэс тарижа ургуулыг промшлениаа үндэһэн хуурида оруулжа комплекс программнын ёһоор, республика дотор 30 совхоз - фабрика эмхидхэгдэжэ байна. Хоёр-гурбан жэл болоод, жэмэс үгэжэ эхилжэ, онхожоруулагдамал аргаар хураажа болохо ургамалнууд таригдана. Гүлээрүгэс, үхэр нодэ, эдэгдэс ба бусад үр жэмэс ургамалнуудай тарилга 6 мянга гектар хүртээр үргэдхэгдэхэ юм.

**ТААРУУ ЗОХИД
КОНТИЕНЕРНУД**
АНГАРСК (Эрхүүгүй об-
ласть). Ангарскын баруун-
урда райондохн гуталтай бай-
шанда эд бараа дэлгэһэн заншалта тагууд харагдахаа болонхой. Тэдэнэй орондоо хүнгэнхэн, нуури байрлаха хүдэлгэгдэхэ аргатай контейнерүүд хэрэглэгдэхэ.

Контейнер бүтээжэ үхи-
бүүнэй нэгэл хэмжээний гутал-
ланууд табилгатай байдаг. Хэдэ наһатэй үхибүүнээ тэ-
р таараха гэжэ бэлдэхтэй ха-
баттай тэндэн үлгөөтэй. Мүнөө эд бараа худалдадаг заалда уужам болоо, худал-

дан абагшад эд бараа аба-
хын тула эхэ сагаа гэхээс
болоо.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэришэдтэ тус тус хураагдаа. Юуб гэхэдэ, баа-
да дээрэ гуталнуудые илга-
жа, контейнерүүдтэ хээд, ма-
гезинуудта асарна шуу. Тингэ-
жэ наймаагагшад худалдаа абагшад анхара-
лаа эхээр табидат болоо.

**АЛМАЛТА АРБАЛАЛТЫН
ГУРМААР**

Түмэр эйлигүүдэй шэнэ за-
вод үргэн хэрэглэмжн эд хэрэгсэл-
лүүдые худалдан абагшадта эльгэбэ. Хүршэ рай-
оннуудай түмэр болбосо-
руудад предпринимүүдта гараан үлгэдэлүүдые за-
вод үйлдэбэридөө хэрэглэгдэхэ юм.

Тус предприним ашга-
лагдаа оруулалта манай на-
ларидта зохойн табигданан комплексно програм-
маар хараалданхай юм. — гэжэ
Белоруссини ССР-эй нота-
гай промшлениаагийн ми-
нистрэй орлогшо М. Рого-
чев хэлэжэ. — Ороной эконо-
мическа ба социальн ху-
гэлтын гол шэглэлүүдтэ хара-
алданхайн шулаха зорилго-
нуудтай нэгэе — нотагай тухай эд болон мате-
риалаар, промшлениаа ба ху-
дөө ажалын үйлдэбэрин үлгэдэлүүдээр арадай хэр-
эгсэлжнэй эд хэрэгсэллүү-
дые үйлдэбэрилжэ эхэ бол.

гохо гэһн зорилгы тэрэ
шиндхэхэ уялгатай.

Шнэ предпринимүүдые
барилга хуули байгаа пред-
принимүүдтэ үргэдхэхэ, бусад
халбарнуудтай предпринимүү-
дтэ үлгэдэлүүдые бол-
босоруудта талаар тусхай
шотгэлтэй цехүүд болон хуу-
тогсудые эмхидхэхэ зорилго
мүн лэ табигдана.

Энэ табан жэлдэ нутагтай
промшлениаагийн хүдэлмэ-
ришэдтэ эдэбхэрүүлжэ үлгэдэл-
лүүдээр нингын хэрэгсэлжнэй
эд бараа үйлдэбэрилжэ
гэжэ 1,5 дахин эхэ болгохые
хараална.

АЯТАН ТААРУУ ХУБРИГ
Гэртэ ходо шэнэ хилээ-
мэтэй байха гэсшэ эхэ аятай
гэжэ хилээмэ барилгашад аятай
продукцие — 500 грамм
шнүүртэй буханхануудые
худалдан абагшад сэнгэбэ.

«Халдэирум» нэгдэлэй за-
водуд нийм хилээмэ үйлдэ-
бэрилжэ эхилэсэ.

Барим бэлдэ үдэр бү-
хэндэ килограмм хилээмэ ху-
далдажа абаһанай хэрэгтэй
байдаг. — гэжэ нэгдэлэй
наальник А. Ванаев хэлэ-
нэ. — Гэбэшье зарим хүнүд
хилээмэ худалдажа абаха-
да энэнь тухай маргадаг. Тингэ-
жэ нэгэ хонгогой үнэгэр-
хэдэ үлөөшэ хахад бухан-
хад хатажа, хаягдадаг бай-
ха юм.

Убенистанда барилдааг
бүхы хилээмэний гурбанай
нэгэ

ХОЙРОГООР ХАНДАНАЙ

ХОЙШОЛОН

баруунжа, магтаалтай хайн үзүүдтэй хэлтэглэл ха юм. Гортоний хүтэлбэрлэх тушаалтад урмашууныг нимгэ байдалыг алдаагүй ёстой.

Түрэл гортондоо талаагаар хангалтад айнахтар ехэ оролдог гортоний тэднээрэй сэдхэл энэ тоогоороо хэр амжаа нэн хаб гэнэн асуудал бин болохо ёлоороод гаража ершөө. Ушарын транспорттаар хангалтын предпритатий (Буряадай транспорттаар хангалтын предпритатив) баталан договори эхэнхи хуын сааран дээрээ үлээш. Тингэж гортоний зарим эмхи зургаа нууд, слхон айл бүлүнүүд нхондоо хада түлээний сай, асарха транспортта гаргаша дагдах мунгээ түлээний кинтанцлаа нута хараад лэ, «түлээ мунгээ» гэнэн хоолон үндэлүүлгээр мэхэлдэлээр байлгүй хүйтнине тасаж гаража бааттай болохон байна. Аяар 30.050 кубометр түлээ үлээл тэр дунда (1981 оны январин 1-дэ) захил хэргэн гэнэн гэнэн бааттай болохон байна. Аяар 30.050 кубометр түлээ үлээл тэр дунда (1981 оны январин 1-дэ) захил хэргэн гэнэн гэнэн бааттай болохон байна. Аяар 30.050 кубометр түлээ үлээл тэр дунда (1981 оны январин 1-дэ) захил хэргэн гэнэн гэнэн бааттай болохон байна.

ХОЙРОГООР ХАНДАНАЙ

ХОЙШОЛОН

болгогдонон түлээ складтаа буулгажа үгэхэ түсбэнт. Тэрэнэй 21,5 мянган кубометрын жэлэй түрүүшн хаяхда асаргагдах ёстой байн аад. 14,1 мянган кубометр түлээ складта оруулагдаа. Тингэж «Забайкалесс» зүгөө түлээ асаргагдах наа бүрин түсбэ хүсэд дүүргэдэггүй. Нхондоошье энэ комбинат 1400 кубометр түлээ энэ предпритида дутуу үгөө.

Нимэ байдалтай болоод байхдаа, Гортоний хүтэлбэрлэгш республикын дэлын хүтэлбэрлэх органууд хандажа, «Забайкалесс» комбинат июлин 27-ноо августын 5 болотор 10 вагон үлэр бүхэндэ түлээ буулгажа ёһотон болохон байна. Тингэжшье наа, энэ хэмжээнэ үлээл хүсэндэ орожо шадаагүй байхаар.

— Үнэхөөрөөшье шахарууд байдалда оронохойн. — гэж «Забайкалесс» комбинаттай модоний хэрэгсэлээр хангалтын талаагаар нхондоо Н. Е. Алексеев манай асуудал хариусажа эмхилэ. — Хамаг хохилооний вагонууд дутааһаа болохоод байна. Энээнэй түлээ түмэр замшадтан үлэр бүхэндэ хөөрлэдэг, бөө бөөдэ шантаг эрилтэ табилбай байдаг гэшбди. Мунгөөшье Шулуудын леспримхоздо 4 вагон түлээ хэдэн хонтог хэбэлэ байна.

Энэ талаагай мэдээнэй ёһоор, түлээ бэлдэх хахад жэлэйн гэж түсбэнтэе Байгалай модоний бааза 2.200. Сэлэнгийн модоний бааза 1.600 кубометр түлээ түмэр дүүргэж, Харин тингэжэ Хандагайтай леспримхоздо 5.400, Шулуудын леспримхоздо 2.900 кубометр түлээ түсбэнтэе дутуу асаргада. Эдэ леспримхозуудта түсбэлдэгш түлээний хэдышье бэлдэгшэ аргатайшье наа, түмэр замша вагонуудай үгы байн-аа.

САГААН НАРЫН ЭХЭЭР

РАССКАЗ — Н. ШАГДУРОВА

1974 ондо Захаамайной районой Мэлэ-Бортин найман жэлэй хүрүүлшин буряа хэлэнэй багша (нэрнэе маргайндаа халааһанб) бэшэ бэшэжэ, Надежда Цыренова гэжэ хүрүүлшинга «Эхэ» гэжэ поэма элээгээжэ нэн, «Надя» б-дахи класс-та нураа. Ашье предмээрээ бэрхэ нурадаг. Энэ зохом-мөн хараа, бараг наан, гаргажа үзэг, — гэжэ багшын буршаллан байгаа бэлэй. Поэмын гүйсэд дэгдэһэн зохом болоодуу байаашье наан, хас гэжэ байаагүй, мэргээр хэлэһэн зэргээсүүд түрэн соонь элээг байжа, эгээл эрхүүдөөшье шүүжэ, наан хэлэе болсон. «Эрид хэлээдхэ үзэгшөөр» гэсэгдээ толилуула бэлэбди.

1975 ондо эдир бэшэжэшдэй республиканска заншалта сэт зарлааһан байгаа. Тэрэ жэлэд сэйбэй конкурсоод Захаамайной районой Мэлэ-Бортин найман жэлэй хүрүүлшин 7-дохи классай хүрүүлшин Надежда Шагдурова бүхэл повесть элээгэһэн байжа, жюриин гшүүднэ эхэтэ гайхуулаа нэн. Сэйбшье зарлааһан болзотгоо эхлээ наа даа. Биднине хонирхууһан Надежда Шагдуровашье эрээ. Танилсаад, хөөрлөөдөө абабиди даа.

— Дайнай жэлүүд тухай повесть соошн хэлээгэжэ. Материалмэе наахангаа абааши, али хүн хөөржэ үгөө гү? — Жэмжи хөөржэ үгөө юм. Би Цыренова Надя байн юмжэ. Та миннэ поэмаһээ хэлэе гэсэгдээ гаргаа нэн бэлэйт даа, — гэжэ басган хэлээгэ гээшэ.

— Тэд жэлүүд мунгэ Шагдурова болошоо хэмжэ? Түрэн тухай үнэмшлээг соом Шагдурова гэжэ бэшэжэ-нэн байшоо.

Удаан тэрэнэй повесть жюриин эрхм сэнхэлтээ хүртэжэ, гортоний хэлэнь «Хонх» хуудһандаа толилодоо бэлэй. Мунгэ Н. Шагдурова Москвай М. Горький нэрлэжэжэ Литература институтай 3-дохи курс дүүргэжэ. А. А. Проханов хуудһааридэ семинарта тэрэ яадаг. Шүлэ, рассказ, повесть бэшэжэ.

Захууран зохомын хуулай үгөө бэшэнэ рассказуудай нхэе уншешдаа анхарада дурбайдаа, бариха зурри-найне улам бури хурса боложо байжэ хүсэ.

Ц. ДОНДОГОН.

Түхэл маяг бин болгохотнай хэрэгтэй. Харин амар колхозингэ тэрэ газартай эхнэ хоолыне, зосголоо индэньне ургуума байн — мунгээ шүтээ бурханань ондоо хоёрдон бурханнине боложо үгэнэ бууу. Энэ хойр-хорондоо эхэ нлгэе бин.

— Харин та амартан хабара болоно? — гэжэ тэрэн эхэлбэлэнгүй, хуурайгаар.

— Би гү! Би амартаншье хабарагүйнб. Би интеллигент бэшэб. Зүгөөр үшөө бодожо үлээгүйнб. Дүрбэн жэл соо Ленинградта байбаб. Театр, кино, музей... Харин мунгэ мэдэнгүйнб. Кинодо ошоодоо, гинтэ хүдэлдэг гортоний, ур-дамэ бэлхэе харжархадэ бархиран алаб. Гэрн энээ... Гэрнине намые наа хүрэнэ Долгор хүтөөһөөм ондоо хүн хүлээгүйнб. Ленинградта эхэлм дүү басган үнмнэй нууаг. Дүрбэн жэл байтараа, нгэлэ оромо гарав нэн. Ошоодоо, гэнсаш түрлээдхэ бэшэ, түрэл буряад хэлээрээ яридажа, буряад дугаа дуулахаа ошоо ха юмбис. Нгээшье буряад хэлэ хэлэггүй. Ленинградтай университеттэ фин-анко-математикын факультеттэ бэшэлдэг. Намда тулалжа, хүрүүлсидэ оруулхад гэжэ байжэ хэлээ нэн. Би дахин ошоогүйнб. Гомдоо ёһотой. Зүгөөр намда тэдэнхэе юмшье хэрэггүйнб...

Личингуудай хууаг кабин-ин бишхан үлээд дээрхи зайн байл табо носоо, стюардессин өрмөнхэ уагтын гэгэн шнэгээн хоолой дул-дажа, зугааһан талаба. Удан-шүүгэй самолёдын Новосибирскын аэродромдо буужа, нилээд зогсоод. Самолёдойн-гоо агарты дэгдэһэн хойно халта дуураад зүүдлэб. Хоо-нон, наранай халуун элээшэ хатажа ангаһан талин дун-да гэнсашан ябана хэбэрэй. Дээрхэнэ наран хайра гал-гүйгөөр шархаа юм. Наранда халаһан элэн дорхоон хулын хонь хайраа. Той-роод хоньжээ... Өөрөө хай-шавшөөд ябана, энэ халуун-на бээ ямашаб абархье оролодо. Тингэжэ байтараа, гэгтэ тэнгэрин зүйдэл дун-дуураа хөхөржэ, мэдээ оро-нон сатһан хойшо хүтөө-гүйн ханада үлгэнтэй байдаг бурханай муур санаһан хара-гдажа:

— Мурга! — гэжэ хншьеб шнэгээн шнэгээн. Тэрэ юмшье ханаха сүлгегүй на-хы-нагай мунгэжэ эхилэ. Энэ хоолон хүндэ талада харага-дан бурханай түлэл шарай тү-рэнэ эсэгдэһэн тон адли бо-ложо харагдаа, уярандаа үйлэшаб.

— Нюднхөөн монсогор дунхалнай мултарда, гэр дээрэн унашада, элдэ гэр-шэ хэрээ, намда түргэн ар-шажа, «хараагүй юм аа гү гэжэ хэмээхээр хүршэ тээ-шэ хараад абахадын, тэрэн мунгэ тээшэ хонжулдаа, на-на амарлааг хурхиржа хэб-тэб. Иллюминааторы саана гээ-гэн саган үлэр болохойн, нилээдэ абаһан самолёдын доогуур буржар саган үлэр-үүд тамаржа, дээрэн сэл хушэ тээшэ хөхөөрөө ага-ран, багадаа эрмэлзэдэг үл-гэрэн орон мэтээр толоор харагдажа, досоо элээдэн найман бодол түрүүлэ.

Дээрлээ хуушан дараасаа үлгэрлэтэй модон гэжэй үгдэ татажа орохонгоо тэндэ нэгэ бөгэ байд гэжэ, дээрэ гаран үлгэрээ даран зогсо-бо... Август нарын хүлээр модоний набын шарнага бай-шада, дүрбэн жэлэй саана гар-төө чомодан барихай, «өөр-гөө бусагагүйнб» гэжэ хншьеб нээр, энэ гэрлээ гарав нэн. Август... Гэрлээ гарахад, бороо шадаржэ, бэгшээһэн, нүүрү хүлээгүй хүндэ гарта шүхэр бариханууд, нилээд түлээлэжэ байгаа. Автобусай байдаг газарта ошо-хонд, хншье үгы, тон ган-сархана, шүхэр бархад яба-нан тээд хүндэ тэрэнэй ха-на, нилээд ошоо байнине отго хабаргүй, өөрөө эдэ тү-нүүдтэй, хүнүүд хөөршөө хээрэй шнги зогсооно байгаа. Үнэхөөрөөшье, тэндэ гансарханаа зогсоодоо, оло-хон тухай боложо үгөө. Шү-хэр дорхи хүнүүд... хүн бү-хэнине өөрн хуби залатга, бороогой хүйтэн дунхуулаа халгалжа, досоого бөөмдл-лэн мангид дулаага бүхэ на-нараа бөгэ баганаар суг-луулжа бурдүүлэн гэр гэр-тээ абахажа — нартаа дэл-хэн ёһо манар ажалуудаа. Автобусай эрхээд, юушөөб хэлээхэ хүсэндэл жэлшоон тээшэ хараад зогсохонини — булта тодорон, нгэ доро хангадша...

(Эхнн. Түгээшлэнь жомом гарга).

БААЛИШАДТА-САГ ЗУУРААР

Хажэнтэй районой «50 лет Октября» совхозой 1-дэ отделеини нааһини фер-мын коллектив дундаа Ха-дурта гэжэ газарта зухалда-да нүүжэ ерэдэг юм. Ал-хайн хэрэгээр наа эндэ тэрэжэ ерэдбди. Дун саган-ууд, ногоон шэлбүүшье ахуулан нардан, шнэлдэ ай оронон бороогой нүүлэр түсэ ногооноор, хайханаар яригдаа.

нааһишад байрын ха-нууд залуухан басагад хо-лоо наадана. Хол бэшэ-р хубууд мототини заа-на. Харин багашууд хүр хар-галар поржо байтараа.

— Ямар кино харуулхоб? — гэжэ уршааһанай хан-дан ержэ асууба.

— Шнэ нонин ном аса-ра гү? — гэжэ басагад, нилээд хонирхоб.

Тэрэ зуура партгруппог-терий Павлович Соловьев-ий ууджаа, малшадан хэ-дээр хонирхоб.

— Эндэ 12 нааһишан 280-дэ наана гээшбди. Би өөрөө 20 толгой үшэ наа-бай. Эгэ наһатайнай Цы-шана Шойналова Мунгөө-ва гэжэ. Пенсидэ гараһан-шье наа, худалда. Харин эгэ-эе муушанай Эбэгата Цы-ренова болоно. Эбэгатаа бэр-хэ басаган, үдэрэй 180—200-дэ буу наана. Харин раб-отнидаа суута нааһишан Ели-завета Давыдова Кузьмина уршааһан ажалан үлэр-гэр жэлээ харууд ааб даа. — гэжэ Соловьев хөө-рлөө.

Үнэхөөрөөшье Хасуртын ажаллан өөрн ажалан за-луушантай гэжэ, Ажалтай-наа Тугай, «Хүндэлэһэн-тэ» ордуулан каваль-ер Б. Д. Юшнина арабди-тай табил дүнгөө Арду-удай Хан барисаанай ор-доор шагнаһан байна. «Оо-роо ороо, зүлгэ ногоон-дэ хонирхоб байна. Уднелай-наа хуушан хуушан хонир-хоб» гэжэ үгөө хонирхоб.

Сэг зуураар Хасуртын нааһишад хуушад гараха-а, абаһан социалист ула-гууд дүүргэһэн тула тэр-энь эрмэлзэд оролодоо, нилээд хаража, сэдхэлээр-эе мэдэһэн гарав нэн. Амалша хүнүүд уршаа-һан наһишан хайн хайн сэд-хэл бодол амаршье бар ху-шане үлгү хүсэтэй юмэн-дэ хуушан хуушан хонир-хоб.

М. БАЛДАНОВА, худэе бэшгээ.

ТАСС • АПН •

ХИЛЫН СААНАГАА

США. Америкын мунгэ хэмэ байн ээрхэг түрмхэй лбуулгануудта Вашингто-ной олонитын эсэргүү демонстрацда хабаадалсан 80 хуа хадаһан байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вашингтодо болоһон демонстрацда хабаадалсагш.

«ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ МАРШ—81-нэй» ЕХЭ АМЖАЛТА

ПАРИЙ. Франциин ниис-дэл хотодо «Эб найрамда-лай марш—81-дэ» хааада-шадан программа «Эб най-рамдалан фестивал» түс-сэб. Тэрэн дээрэ түгээх-лэн документад баталан-аата. «Эб найрамдалай марш —81-дэ амжалта туйлаа». Ухалтэ буу эбсэг эхээр үл-дээрхилхье болохууһан тү-лээ түрүү хүснүүдэй тэмс-алы эдэхинүүдхэ талаар-тан шухалаа удаа шапартан-аанаа гээд тэрэнэй дотор-онсолон тэмдэглэдэг. «Ракет-но-йдерна буу эбсэг эхээр үл-дээрхилхэ» талаар НАТО-лан политика документүүд-дотор шагнаар шүүмжэлэг-дэнэ.

Дундуур зайда хэрэглэгдэ-жэ америкын идэрша шнэ-р-кетүүднэ ФРГ-дэ тараан-байлахаа буруушаһан оло-нитын хааадалтад жагса-ал байгша оной онойдон-до Бонндэ үлгэрлээ, тэршлэн 1982 ондо баруун Европо-до эб найрамдалай шнээ-марш эмхидхэхэ гэнэн шин-д-хэри Баруун Европнэй эб-найрамдалан тала баригшад-баталан абаа. «Эб найрам-далай марш — 81-нэй» На-циональна комитетүүдэй хам-тын аюулланууды тааруу-лан эрхилхэ мэдээлэлүү-дээрэ аналдаха зорилгоор-хэблэл гаргажа эхилхэ гэ-жэ тэдэ тогтоого.

Тээндэ Л. И. Бреж-невэй элэгшэн амаршалы-маршда хааадалагш ух-д-улаһан, талаарханагш ехэ-абаһан байна. Энэ амарша-лаа тон шухалаа удаа ша-партан үлгэрлээ (нээндэ хаба-далаг табан томо түрэнэй зүлгэлдэгш гэжэ тэрэ гэсэгэ бэшэ).

Баруун тээхн гүрнүүд, тух-ын түрүүдэд США, ур-да-Африкын расистнуудта-тулалжа политика барилта-даг тулаада, Англодои КА-А-й сэрэгээр довтолоһон тү-лээ өргөжэ харуусалга даа-ха болоно.

АНКАРА. ОНДОО ТЭЭ. ГҮҮР АЖАЛ БЭДЭНЭ. Түрүн 8 маяга гаран эр-хээд байгша оной апрель-майн үр ажал бэдэржэ га-даадын оруундта ошоһон-аважа. Энээн тухай мэдээ-сэхэ зуураа, Турциин хүд-лээрхилхэ гол түлээ араб-зүүн зүгэй оронүүд —Лив-и, Саудовсана Арави, Ирак ба-бусад гүрнүүд хуар ошоно-гэжэ АНКА агентствэ тэм-дэглээ. Мунгэ Турцида ажал-гүй 3 миллион хүлээтэй хү-нүүд бин. Хэдэн арабд ми-нган эрхээд олоо бэдэржэ ха-лын саана гараха баатай бо-лоно.

ТОКИО. НАМАРАН ДОВ. ТОЛГЫН ПРОГРАММА. Японой ажалшад ээрхэ на-марай довтолоһон үр аба-лүүдлэхэ программа 4,5 миллион гашуудтай, оройн-эзэн томо профсоюзна нэ-гэдэлэй — Японой ирофсо-уюудай генерална шведийн-хүтэлбэрин заседан дээрэ-баталаһан абаа. Тэрэн ажалшад байдал найжа-руулаха, дайнда эсэргүү, ам-галан тайбан байдалтай, де-мократин түлээ тэмсэл ба-экономическа болон поли-тическа эрилтүүднэ үргээр-эохилдүүлэн бөөдүүлээр ха-руулаа.

НАКИЖ. ТАРНАШАДАН БУАЛААН. «Юрэнхэй дэл-гүйр» барилгата бөөдүүл-дэг политикаа шалтага-лан, үр жэмээсүдэй ба ош-оной үшэ сангуудай унаһы-буруушаһан Франциин урда-зүгэй таршадтай буулга-даг үлгэрлээ. Тарасон. Нима-ба бусад гүрнүүдта ехэ жаг-саалууд болобо.

ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГ ХОРИХО

НАГАСАКИ. Хотын олон-мянган хүн зон, бүхэ Япо-ни түлөөлэгшд, харин гү-рүүдэй делегацинуудай гэр-шүүдэ Нагасакид эб най-рамдалай сээрлэнгэ сугла-ран байна. Американ пра-вительствын хара наагаа-р 1945 оной августын 9-дэ-хотын 70 мянган хүн зоние-усадан хорооһон американ-атомна бомбын тээрэн гат-аарнаа боло хөшөөхнэ тэдэ-суглаа.

Эгээ 11 час 2 минутата-д эб найрамдалай хонхын ажа-ан ээлдэб. Бүхэ хот, бүхэ-орон минута соо дуугай ба-жа, хосорон наһан хүнүү-дэ дурсааһыне хүндэлэ-ёһолоо. Нагасаки хотын мар-Х. Мотосима эб найрамда-лай деклараци сонсон уй-шаа. Идэрна буу эбсэг бу-хал хуудмээр дүүргэб. Дэлхэйн 32 оройн ба улас-хорондын 13 эмхинт хү-лөөлгөшд тэрэндэ хабаа-далсаа. Идэрна буу эбсэг-хорхын, идэрна дайнай асу-улые зүйсуулан сарахын ту-ла хүдлөө үргэдхэ асуу-далууды тэдэнэр зүбшэн-хээсэ, Идэрна буу эбсэг-бүтээн үйлдэбэрлэхэ хори-хо, идэрна буу эбсэг хэрэг-лэхгүй тухай уласхоорон-дын хэлсэ баталха хэрэгтэ-дэмжэһын урлалжа, ООН-до болон дэлхэйн оронүү-дай бүхэ правительствууд-та конференци хандаа.

